

С.В. Сорокіна, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

В.О. Акмен, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

М.А. Юрченко, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

АНАЛІЗ СПОЖИВЧИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ РУЛОННИХ ГАЗОНІВ УКРАЇНСЬКИХ ВИРОБНИКІВ

Газон – це натуральний дерновий покрив з багатолітніх злаків. Газон є одним з важливих елементів озеленення територій, але на створення сіяного газону потрібно кілька років, ніж на укладку рулонного газону. Технологія виробництва рулонного газону була створена в Канаді у другій половині ХХ-го століття та в даний час набула широкого поширення. Спосіб вирощування таких газонів спочатку коштує дорожче посівного газону, але це окупається швидким ефектом створення приємного екстер'єру, простотою укладання, добре розвиненою дерниною, відсутністю бур'янів, непотрібністю оберігання від толочення. Крім того, рулонні газони створюють високий ефект охолодження – у спекотний літній день температура трав'яного покриття на 5...8 °С нижча за температуру відкритого ґрунту і на цілих 17 °С нижча за температуру бетонного покриття або асфальту. Саме ці позитивні якості і сприяли швидкому впровадженню рулонних газонів. Починаючи з 2005 року, в Україні почали реалізовувати рулонні газони власного вирощування. Першовідкривачами була дніпровська фірма «Green Land». З 2006 року мережа виробників поповнилася низькою фірм з різних регіонів. Сучасні рулонні газони вирощуються на спеціальних полях не менше двох років. По досягненню зрілості трави газон зрізується разом з верхнім шаром ґрунту, згортається в рулон і реалізується.

Останнім часом рулонним газоном приділяють все більше уваги в питанні озеленіння міст, бо будь-яке промислове місто страждає від надлишку пилу, бруду, чадного газу, задимлення, що позначається на погіршенні екологічного стану і здоров'ї населення. У зв'язку з цим проблема озеленення вільних від споруд ділянок і створення упорядкованих паркових зон і зелених ландшафтів не тільки в приватних садибах, але і в дворах багатоповерхових будинків, біля офісів, як розділова смуга широких проспектів або узбіччя дороги є актуальною.

Метою роботи було дослідження споживчих властивостей рулонних газонів українських виробників. Об'єктами досліджень були рулонні газони ландшафтної студії «Оазис» (м. Кременчук), компанії «Roll Grass» (м. Дніпро), компанії «ДП Українські газони» (м. Київ),

фірми «Pickseed» (Черкаська область) та фірми «Садівник» (м. Одеса).

Аналіз отриманих результатів за органолептичними, фізичними та технологічними показниками досліджених об'єктів свідчить, що за упаковкою усі виробники реалізують рулонні газони складеними на європіддонах в шаховому порядку, висота ряду – 5 рулонів, зверху все обгорнуто поліетиленовою плівкою. Згорнуті рулони мали рівний без надривів зріз краю, були практично однорідними за товщиною, дернина без підсихання. За розмірами (довжина/ширина) рулони були 2,0/0,4 м, крім «ДП Українські газони» – 2,0/0,8 м та «Садівник» – 1,8/0,4 м. Вага рулонів складала від 22,4 до 30,1 кг залежно від вологості ґрунту. Дернина рулонних газонів «Pickseed» та «ДП Українські газони» мала на 7% вологість вище, ніж у інших газонів, що позитивно впливає на збереження якості газону під час його перевезення. Стан ґрунтодернини був без каменів, не глинистим, злегка піщаним, сіруватого кольору, крім «Roll Grass» – не піщаний, на вигляд дуже жирний, чорного кольору. Трава у рулонах була рівно підстрижена, крім «Roll Grass» та «Pickseed», де трава була не однакової висоти та нерівної стрижки. Колір трави був від смарагдово-зеленого до темно-зеленого, з наявністю усохлих у підстави паростків, добре вичесане, повсть з відмерлих стебел не значна. Міцність дернини добра, при витрушенні трава не сиплеться, дернина не рветься, надривів по краях не виявлено. Товщина дернини/трави, у середньому, була найбільшою у «Roll Grass» – 8,5/4,5 см, а найменшою у «Оазис» – 6,5/2,5 см, інші мали товщину 7,0/3,0 см. Стан кореневої системи задовільний, корінці живі, білого кольору, відмерлого коріння майже немає. При розгортанні рулонів усіх виробників на них були виявлені лисини з усохлої трави і пережевка трав'яного покриву з сухою травою. При укладанні рулонних газонів «Pickseed» та «Садівник» із-за неправильної форми (дещо трапецієвидної або у вигляді паралелограму) виникла проблема їх нестикування – між краями виникли зазори або зашморги, що викликало необхідність обрізання краю для вирівнювання форми. Рулонні газони інших виробників легко укладалися і стикувалися один з одним, обрізків практично не було, товщина рулонів однакова, що не утворило перепадів поверхні і не викликало незручностей, пов'язаних з підстриганням або потовщенням товщини ґрунту.

Із проведених досліджень можемо зробити висновок про якісні характеристики рулонних газонів українських виробників які мають добре підібраний склад ґрунту та насіння і підходять для зрізу із землі з метою перевезення і подальшого використання, для швидкого озеленення.